

განხილულია ფაკულტეტის საბჭოს სხდომაზე:

ოქმი №1-21, 06.08.2021

დამტკიცებულია მმართველი საბჭოს გადაწყვეტილებით:

დადგენილება №5, 16.08.2021

ბოლო ცვლილებები განხილულია ფაკულტეტის საბჭოს სხდომაზე:

ოქმი №ს 2-24, 21. 02. 2024

დამტკიცებულია მმართველი საბჭოს გადაწყვეტილებით:

დადგენილება №4, 23.02.2024

საგანმანათლებლო პროგრამა

ეკონომიკა

განათლების საფეხური: დოქტორანტურა (უმაღლესი განათლების III საფეხური)

სწავლების ენა: ქართული / დოქტორანტს აქვს შესაძლებლობა ერთ სასწავლო კურსს დაეუფლოს ინგლისურ ენაზე

საგანმანათლებლო პროგრამის ტიპი: აკადემიური

დეტალური სფეროს დასახელება და კოდი: 0311 ეკონომიკა

მისანიჭებელი კვალიფიკაცია: ეკონომიკის დოქტორი / PhD in Economics

სწავლის ხანგრძლივობა: 3 წელი, 6 სემესტრი

საგანმანათლებლო პროგრამის მოცულობა: 60 კრედიტი

საგანმანათლებლო პროგრამის ხელმძღვანელ(ებ): გოჩა თუთბერიძე, ეკონომიკის დოქტორი, პროფესორი, ტელ.: (+995) 599 10 00 36; ელ-ფოსტა: gocha.tutberidze@unik.edu.ge;

პროგრამის თანახელმძღვანელი: ტატიანა მურავსკა, ეკონომიკის დოქტორი, პროფესორი, ტელ.: (+371) 29207753; ელ-ფოსტა: tatjana.muravska@unik.edu.ge; tatjana.muravska@rsu.lv

პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა

პროგრამაზე დაშვებისათვის აუცილებელია: მაგისტრის ან მასთან გათანაბრებული აკადემიური ხარისხი ეკონომიკასა ან ბიზნესის ადმინისტრირებაში. სხვა აკადემიური ხარისხის მქონე კანდიდატებისთვის კი სავალდებულოა მაგისტრის ან მასთან გათანაბრებული აკადემიური ხარისხი და მენეჯერულ პოზიციაზე მუშაობის არანაკლებ 5 წლიანი გამოცდილება (თანაბარ პირობებში უპირატესობა მიენიჭება იმ კანდიდატებს, რომელთაც ექნებათ სამეცნიერო პუბლიკაციები ეკონომიკის ან ბიზნესის თემატიკაზე და სხვადასხვა სამეცნიერო კონფერენციებსა და ფორუმებში მონაწილეობა (სამეცნიერო კონფერენციებში მონაწილეობის

დამადასტურებელი დოკუმენტები და შრომების კრებული სხვა საბუთებთან ერთად უნდა იქნას წარმოდგენილი). პროგრამაზე დაშვების აუცილებელი პირობაა აგრეთვე, ინგლისური ენის B2 დონეზე ფლობა, რისთვისაც კანდიდატებმა უნდა წარმოადგინონ ინგლისურენოვანი საბაკალავრო ან სამაგისტრო პროგრამის დასრულების დამადასტურებელ დიპლომი ან ინგლისური ენის ფლობის დამადასტურებელი საერთაშორისო სერთიფიკატი, ან ჩააბარონ უნივერსიტეტის მიერ ორგანიზებული გამოცდა. გამოცდა ჩატარდება „ქუთაისის უნივერსიტეტის“ სტუდენტის ენობრივი კომპეტენციის დადგენის წესის“ შესაბამისად. ინგლისური ენის გამოცდის ჩაბარების მინიმალური ბარიერია 80 ქულა. კანდიდატები, რომლებიც ვერ გადალახავენ აღნიშნულ ბარიერს, კარგავენ კონკურსში მონაწილეობის გაგრძელების უფლებას.

საერთაშორისო სერთიფიკატით ინგლისური ენის ცოდნის დონის შესაბამისობის დადგენისას სახელმძღვანელო ინფორმაცია:

ინგლისური ენა	CEFR B2
	IELTS exam – 5.5
	BEC exam and CELS exam – Vantage
	Cambridge exam – FCE
	TOEIC – 785
	TOEFL iBT – 72
	TOEFL ITP – 543

სადოქტორო პროგრამაზე ჩარიცხვის მსურველმა სარეგისტრაციოდ წარმოსადგენ დოკუმენტებთან ერთად უნდა წარმოადგინონ პოტენციური სამეცნიერო ხელმძღვანელის ხელმოწერილი სადოქტორო კვლევის განაცხადი (იხ. დოკუმენტის ბოლოს, დანართი 1) რომელიც შეფასებლად ეგზავნება დროებით დარგობრივ კომისიას. კვლევითი განაცხადი ფასდება 5 ქულიანი სისტემით (შეფასების პრინციპები და მინიმალური ზღვრები იხ. დოკუმენტის ბოლოს, დანართში 2). სადოქტორო პროგრამაზე ჩარიცხვის მსურველი დროებითი დარგობრივი კომისიის წინაშე აკეთებს თავისი კვლევითი განაცხადის პრეზენტაციას. პრეზენტაცია ფასდება 5 ქულიანი სისტემით (შეფასების პრინციპები და მინიმალური ზღვრები იხ. დოკუმენტის ბოლოს, დანართში 3). ზეპირი გამოცდის შეფასება ხდება დროებითი დარგობრივი კომისიის მიერ, წინასწარ განსაზღვრული მოთხოვნების, კრიტერიუმების და რუბრიკების შესაბამისად. ზეპირი გამოცდის მოთხოვნები, კრიტერიუმები და რუბრიკები განთავსდება უნივერსიტეტის ვებ-გვერდზე ყოველი მიღების გამოცხადებისთანავე. პროგრამაზე ჩარიცხვისათვის ერთიანი შეფასება შედგება კვლევის განაცხადისა და პრეზენტაციის შეფასებათა ქულების ჯამისაგან.

პროგრამაზე ასევე დაიშვებიან: „უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებიდან სხვა უმაღლეს საგანმან-ათლებლო დაწესებულებაში გადასვლის წესისა და საფასურის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2010 წლის 4 თებერვლის №10/ნ ბრძანების შესაბამისად მობილობის წესით ჩარიცხული სტუდენტები.

პროგრამის მიზანი

ეკონომიკის სადოქტორო პროგრამის მიზანია მაღალკვალიფიციური მეცნიერ-მკვლევარის მომზადება აკადემიური და ბიზნეს კარიერისათვის, რომელიც შეძლებს:

1. გამოიყენოს თანამედროვე ეკონომიკური თეორიების ცოდნა სხვადასხვა ეკონომიკური პრობლემების გაგებისა და გადაჭრისათვის, მოახდინოს ეკონომიკური პოლიტიკის შეფასებები, შეიმუშაოს რეკომენდაციები და მიიღოს გადაწყვეტილებები;
2. თანამედროვე სარწმუნო ეკონომიკურ მონაცემებზე დაყრდნობით ჩაატაროს ორიგინალური კვლევა ანალიტიკური, მათემატიკური და ეკონომეტრიკული უნარების გამოყენებით რომელიც გულისხმობს თანამედროვე ეკონომიკური მონაცემების მდიდარი ნაკრების გამოყენებას;
3. მოამზადოს და გამოაქვეყნოს ორიგინალური ეკონომიკური კვლევა, რაც მოიცავს სადისერტაციო ნაშრომს, ასევე, სამეცნიერო ნაშრომის მომზადებას აღიარებულ ბაზებში განთავსებული რეცენზირებადი და რეფერირებადი სამეცნიერო ჟურნალებისათვის და ეკონომიკური კვლევების კონფერენციებზე წარდგენას;
4. ეკონომიკის შესახებ ცოდნის გადაცემას და გავრცელებას აკადემიური და არაკადემიური კარიერის ფარგლებში.

სწავლის შედეგები

ცოდნა და გაცნობიერება:

1. აღწერს ეკონომიკურ თეორიებსა და მოდელებს წერილობითი და ზეპირი ფორმით;
2. ახდენს მიკრო და მაკრო თეორიების ცოდნის დემონსტრირებას, აღწერს რა სიღმისეულად მიკრო და მაკროთეორიების სირთულეს, ტრადიციული თეორიების წვლილს და შეზღუდულობას ეკონომიკური მეცნიერების განვითარებაში;

უნარი:

1. იყენებს ეკონომიკურ თეორიებსა და მოდელებს, ასევე საბაზო რეგრესიულ ანალიზს, შეფასებასა და პროგნოზირებას ეკონომიკის, როგორც რეგიონულ, ასევე ეროვნულ დონეზე არსებული პრობლემების მიმართ;
2. ხსნის და აფასებს ძირითად ეკონომიკურ მოდელებს კონკრეტული ეკონომიკური სიტუაციიდან გამომდინარე;

პასუხისმგებლობა და ავტონომიურობა

3. დამოუკიდებლად გეგმავს, ახორციელებს და უწყევს ზედამხედველობას ინოვაციურ კვლევას;

4. ამოწმებს ჰიპოთეზებს, ახდენს კვლევის შედეგების პროგნოზირებას და ინტერპრეტირებას;
5. კვლევების წარმოებისას იცავს სამეცნიერო ეთიკისა და აკადემიური პატიოსნების ნორმებსა და პატივს სცემს კოლეგების აზრს.

სტუდენტის ცოდნის შეფასების სისტემა

შეფასების მეშვეობით განისაზღვრება დოქტორანტის მიღწევების შესაბამისობა პროგრამის კონკრეტულ შედეგებთან. ეკონომიკის სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამაში დოქტორანტის ცოდნის შეფასება დაფუძნებულია კრიტერიუმებზე, რომლებიც განსაზღვრავენ ფლობს თუ არა სტუდენტი სასწავლო კურსით განსაზღვრულ სწავლის შედეგებს.

პროგრამის ფარგლებში გამოყენებული შეფასების სისტემა შეესაბამება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2007 წლის 5 იანვრის №3 ბრძანებით დამტკიცებულ „უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების კრედიტებით გაანგარიშების წესს“.

სწავლის შედეგის მიღწევის დონე ფასდება შეფასების კომპონენტები, შუალედური შეფასებით და დასკვნითი შეფასებით, რომელთა ჯამი წარმოადგენს საბოლოო შეფასებას. სასწავლო კურსის მაქსიმალური საბოლოო შეფასება შეადგენს 100 ქულას.

შეფასების სისტემა ითვალისწინებს:

ა) ხუთი სახის დადებით შეფასებას:

- ა.ა) (A) ფრიადი – 91-100 ქულა;
- ა.ბ) (B) ძალიან კარგი – 81-90 ქულა;
- ა.გ) (C) კარგი – 71-80 ქულა;
- ა.დ) (D) დამაკმაყოფილებელი – 61-70 ქულა;
- ა.ე) (E) საკმარისი – 51-60 ქულა.

ბ) ორი სახის უარყოფით შეფასებას:

- ბ.ა) (FX) ვერ ჩააბარა – 41-50 ქულა, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტს ჩასაბარებლად მეტი მუშაობა სჭირდება და ეძლევა დამოუკიდებელი მუშაობით დამატებით გამოცდაზე ერთხელ გასვლის უფლება;
- ბ.ბ) (F) ჩაიჭრა – 40 ქულა და ნაკლები, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტის მიერ ჩატარებული სამუშაო არ არის საკმარისი და მას საგანი ახლიდან აქვს შესასწავლი.

საგანმანათლებლო პროგრამის კომპონენტში, უარყოფითი შეფასების (FX) მიღების შემთხვევაში სტუდენტს ეძლევა დამატებით გამოცდაზე გასვლის უფლება. დამატებით გამოცდაზე გასვლის უფლებას სტუდენტი იღებს იმ შემთხვევაშიც, თუ მან დააგროვა საბოლოო შეფასების 51 ქულა ან მეტი, მაგრამ ვერ გადალახა

დასკვნითი გამოცდისთვის განსაზღვრული მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი. დამატებითი გამოცდა ინიშნება დასკვნითი გამოცდის შედეგების გამოცხადებიდან არანაკლებ 5 დღეში.

სასწავლო კურსის განმახორციელებელი პერსონალი, მიზნების, სწავლის შედეგების და სასწავლო კურსის სპეციფიკის გათვალისწინებით უფლებამოსილია შეფასების მეთოდში/მეთოდებში განსაზღვროს მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი. შეფასების მეთოდში/მეთოდებში მინიმალური კომპეტენციის ზღვარის არსებობის შემთხვევაში, კრედიტის მინიჭება შესაძლებელი იქნება თითოეულ შეფასების მეთოდში არსებული მინიმალური კომპეტენციის ზღვარის გადალახვის, თითოეულ შეფასების კომპონენტში (შუალედური და დასკვნითი შეფასება) არსებული მინიმალური კომპეტენციის ზღვარის გადალახვისა და შუალედურ და დასკვნით შეფასებებში მიღებული ქულების დაჯამების შედეგად მინიმუმ 51 ქულის მიღების შემთხვევაში.

დოქტორანტის მიერ დამატებით გამოცდაზე მიღებულ შეფასებას არ ემატება დასკვნით შეფასებაში მიღებული ქულათა რაოდენობა. დამატებით გამოცდაზე მიღებული შეფასება არის დასკვნითი შეფასება და აისახება საგანმანათლებლო პროგრამის კომპონენტის საბოლოო შეფასებაში.

შუალედური შეფასება დაყოფილია კომპონენტებად. შუალედური შეფასების სავალდებულო კომპონენტია შუალედური გამოცდა, რომელიც ტარდება მე-8-9 კვირაში. შუალედური შეფასების კომპონენტების შინაარსსა და ხვედრით წილს განსაზღვრავს სასწავლო კურსის განმახორციელებელი პერსონალი შესაბამისი სილაბუსის ფარგლებში.

დასკვნით გამოცდაზე დოქტორანტი დაიშვება შუალედური შეფასების მინიმალური ზღვარის გადალახვის შემთხვევაში. დასკვნითი გამოცდა ჩაითვლება ჩაბარებულად დასკვნითი გამოცდის მინიმალური ზღვარის გადალახვის შემთხვევაში.

შუალედური შეფასებისთვის და დასკვნითი გამოცდისთვის განსაზღვრულია შემდეგი მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი: შუალედური შეფასების 42 %, დასკვნითი გამოცდის შეფასების 50%+1 . სასწავლო კურსის განმახორციელებელი პერსონალი, სასწავლო კურსის სპეციფიკის გათვალისწინებით უფლებამოსილია სილაბუსით განსაზღვროს დადგენილისგან განსხვავებული (უფრო მაღალი) შუალედური და დასკვნითი შეფასებების მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი, საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი მოთხვნის შესაბამისად.

კრედიტი ათვისებულად ჩაითვლება თუკი შუალედური შეფასებისთვის დადგენილი მინიმალური ზღვარის და დასკვნით გამოცდაში დადგენილი მინიმალური ზღვარის გადალახვის საფუძველზე მიღებული ქულების დაჯამებით მიიღება 51 ქულა ან მეტი.

ეკონომიკის სადოქტორო პროგრამის ფარგლებში შეთავაზებულ სასწავლო კურსების სილაბუსებში ასახული შეფასების მეთოდების მიზანია, ობიექტური და გამჭვირვალე, სასწავლო კურსის სწავლების მიზნებზე და მის სპეციფიკაზე ორიენტირებული კრიტერიუმების გამოყენებით, დაადასტუროს თითოეული სტუდენტის მიერ შესაბამისი სასწავლო კურსის სწავლის შედეგების მიღწევა.

ნაშრომის შეფასება

სადისერტაციო ნაშრომი ფასდება ერთჯერადად, მხოლოდ დასკვნითი შეფასებით.

სადისერტაციო ნაშრომის შეფასების სისტემა:

- ა) 91-100 ქულა - „ფრიადი (summa cum laude)“ - შესანიშნავი ნაშრომი;
- ბ) 81-90 ქულა - „მალიან კარგი (magna cum laude)“ - შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს ყოველმხრივ აღემატება;
- გ) 71-80 ქულა - „კარგი (cum laude)“ - შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს აღემატება;
- დ) 61-70 ქულა - „საშუალო (bene)“ - საშუალო დონის ნაშრომი, რომელიც წაყენებულ ძირითად მოთხოვნებს აკმაყოფილებს;
- ე) 41- 50 ქულა - „არადამაკმაყოფილებელი (insufficient)“ - არადამაკმაყოფილებელი დონის ნაშრომი, რომელიც ვერ აკმაყოფილებს წაყენებულ მოთხოვნებს მასში არსებული მნიშვნელოვანი ხარვეზების გამო;
- ვ) 40 ან ნაკლები ქულა - „სრულიად არადამაკმაყოფილებელი (sub omni canone)“ - შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს სრულიად ვერ აკმაყოფილებს;
- ზ) სრულიად არადამაკმაყოფილებელი (sub omni canone) – შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს სრულიად ვერ აკმაყოფილებს

შეფასების „არადამაკმაყოფილებელი (insufficient)“ მიღების შემთხვევაში დოქტორანტს უფლება ეძლევა ერთი წლის განმავლობაში წარადგინოს გადამუშავებული სადისერტაციო ნაშრომი, ხოლო შეფასების „სრულიად არადამაკმაყოფილებელი (sub omni canone)“ მიღების შემთხვევაში დოქტორანტი კარგავს იგივე სადისერტაციო ნაშრომის წარდგენის უფლებას.

სადისერტაციო ნაშრომი დაცვის კომისიის წევრების მიერ ფასდება შემდეგი კრიტერიუმებით:

№	შეფასების კომპონენტი	შეფასების კრიტერიუმი	მაქსიმალური შეფასება
1	ნაშრომის სტრუქტურული გამართულობა	<ul style="list-style-type: none"> • ნაშრომის სტრუქტურის დადგენილ მოთხოვნებთან შესაბამისობა • ნაშრომის კომპონენტების (შესავალი, ლიტერატურის მიმოხილვა ძირითადი ნაწილი, დასკვნა) შინაარსობრივ მოთხოვნებთან შესაბამისობა 	10 ქულა
2	ნაშრომის აქტუალურობა და მნიშვნელობა	<ul style="list-style-type: none"> • საკვლევი საკითხის სიახლე და აქტუალურობა • ნაშრომის სამეცნიერო ღირებულება • ნაშრომის პრაქტიკული ღირებულება 	10 ქულა
3	საკვლევი საკითხის დასმა და წარმოჩენა	<ul style="list-style-type: none"> • კვლევის მიზნების და ამოცანების ფორმულირება და წარმოჩენა • საკვლევი საკითხის დასმა და პრობლემის ირგვლივ მსჯელობა 	10 ქულა

		<ul style="list-style-type: none"> საკვლევი შეკითხვების და/ან კვლევის ჰიპოთეზის ფორმულირება 	
4	დასახული მიზნებისა და კვლევის შედეგების ურთიერთშესაბამისობა	<ul style="list-style-type: none"> კვლევის მიზნების კვლევის შედეგებთან შესაბამისობა 	10 ქულა
5	კვლევის მეთოდოლოგია და მეთოდები	<ul style="list-style-type: none"> გამოყენებული კვლევის მეთოდოლოგიის და მეთოდების რელევანტურობა 	10 ქულა
6	შედეგების /მიგნებების ანალიზი, დასკვნები და რეკომენდაციები	<ul style="list-style-type: none"> ანალიზის სიღრმე საკვლევი პრობლემის გადაწყვეტის ირგვლივ მსჯელობა და არგუმენტირებული დასკვნები დასკვნებისა და რეკომენდაციების რელევანტურობა 	20 ქულა
7	ნაშრომის ტექნიკური მხარე	<ul style="list-style-type: none"> ნაშრომის ტექნიკური და გრამატიკული გამართულობა ციტირება-რეფერირების ტექნიკის დაცვა (APA სტილი) 	5 ქულა
8	გამოყენებული წყაროები/ლიტერატურა	<ul style="list-style-type: none"> საკვლევი თემის ფარგლებში შერჩეულია მრავალფეროვანი და ვალიდური ლიტერატურა 	10 ქულა
9	ნაშრომის საჯარო დაცვა	<ul style="list-style-type: none"> პრეზენტაციის ლოგიკურად ორგანიზება და ნაშრომის ყველა მნიშვნელოვანი კომპონენტის/საკითხის წარმოჩენა მსჯელობის დამაჯერებლობა საკუთარი პოზიციის დაცვა, დასმულ შეკითხვებზე ამომწურავი და სათანადო პასუხების გაცემა პრეზენტაციის ტექნიკა, კონტაქტი აუდიტორიასთან პრეზენტაციის დროის მართვა. 	15 ქულა
საბოლოო მაქსიმალური შეფასება			100 ქულა

სადისერტაციო ნაშრომის საბოლოო შეფასება გამოითვლება დაცვის კომისიის წევრების შეფასებების საშუალო არითმეტიკული ქულის გამოთვლით (სადისერტაციო ნაშრომის შეფასების კრიტერიუმების განმარტებები იხ. დოკუმენტის ბოლოს, დანართში 4).

სადისერტაციო ნაშრომის წარდგენისა და დაცვის პროცედურები განისაზღვრება შპს „ქუთაისის უნივერსიტეტის“ დოქტორანტურის დებულებით.

ეკონომიკის სადოქტორო პროგრამა განკუთვნილია პერსპექტიული სტუდენტებისათვის, რომლებსაც სურვილი აქვთ მოემზადონ კარიერისთვის აკადემიურ სფეროში სწავლებისა და კვლევისათვის, სამთავრობო სტრუქტურებში, კვლევით ორგანიზაციებში ან კომერციულ საწარმოებში.